

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 37T/8/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4124010153
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Šatková
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2024:4124010153.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

37T/8/2024

7

Okresný súd Nitra, v konaní pred samosudkyňou JUDr. Janou Šatkovou, v trestnej veci proti obžalovanej A. B., pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 odsek 2, odsek 3 písmeno b) Trestného zákona v znení zákona č. 214/2019 Z.z. s poukazom na ustanovenie § 138 písmeno b) Trestného zákona v znení zákona č. 214/2019 Z.z., na hlavnom pojednávaní v Nitre dňa 17.07.2024 takto

rozhodol:

r o z h o d o l :

37T/8/2024

2

Obžalovaná
A. B., narodená XX.XX.XXXX v Topolčanoch, trvale bytom C.,
D. XXXX/X,

sa uznáva za vinnú, že:

hoci jej z ustanovení Zákona o rodine vyplýva povinnosť vyživovať svoje dieťa a to syna E. B., nar. XX.XX.XXXX pričom rozsudkom Okresného súdu Partizánske č.k. 6P/7/2008 zo dňa 09.12.2008, právoplatného dňa 05.02.2009 bola zaviazaná prispievať na jeho výživu sumou 24,50 Eur (738,- Sk) mesačne a v budúcnosti pri zmene výšky životného minima na maloleté nezaopatrené dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona sumou 30% životného minima vždy do 15-teho dňa mesiaca vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske, vyživovaciu povinnosť si v mieste bydliska ako aj na iných miestach riadne neplnila, plneniu sa úmyselne vyhýbala tým, že nikde nepracovala o prácu nejavila záujem, pretože sa neprihlásila na úrade práce ako uchádzačka o zamestnanie a živila sa len príležitostnou prácou, pričom mala aj dostatok prostriedkov z dávok sociálnej pomoci, ktoré jej boli poskytnuté úradom SRN, no napriek tomu, výživné ani čiastočne neuhrádzala, čím jej za obdobie od 01.03.2012 do 11.02.2019 vznikol dlh voči Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske vo výške 2.265,48- Eur,

teda:

sa najmenej tri mesiace v období dvoch rokov úmyselne vyhýbala plneniu svojej zákonnej povinnosti vyživovať iného a spáchala čin závažnejším spôsobom konania – po dlhší čas

tým spáchala:

prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 odsek 2, odsek 3 písmeno b) Trestného zákona v znení zákona č. 214/2019 Z.z. s poukazom na ustanovenie § 138 písmeno b) Trestného zákona v znení zákona č. 214/2019 Z.z.

Z a t o j e j s ú d u k l a d á :

Podľa § 207 odsek 3 Trestného zákona, zistiť poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písmeno l) Trestného zákona, za zistenej príťažujúcej okolnosti podľa § 37 písmeno m) Trestného zákona, podľa § 38 odsek 2 Trestného zákona, podľa § 39 odsek 2 písmeno c) Trestného zákona, s použitím § 42 odsek 1 Trestného zákona, postupom podľa § 41 odsek 1 Trestného zákona súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 1 (jeden) rok.

Podľa § 49 odsek 1 písmeno a) Trestného zákona súd výkon trestu odňatia slobody podmienene odkladá.

Podľa § 50 odsek 1 Trestného zákona súd určuje obžalovanej skúšobnú dobu v trvaní 1 (jeden) rok.

Podľa § 42 odsek 2 Trestného zákona, v uloženom trestnom rozkaze Okresného súdu Revúca sp. zn. OT/38/2022 zo dňa 30.08.2022, doručeného dňa 30.08.2022 a právoplatného dňa 30.08.2022, ruší celý výrok o treste ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 73 odsek 2 písmeno a), písmeno d) Trestného zákona ukladá obžalovanej ochranné liečenie protialkoholické ambulantnou formou.

o d ô v o d n e n i e :

37T/8/2024

4

O d ô v o d n e n i e

Na základe obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Topoľčany, sp. zn. Pv 4/22/4406 zo dňa 26.01.2024 Okresný súd Nitra (ďalej len „súd“) prejednal trestnú vec obžalovanej A. B. pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 odsek 2, odsek 3 písmeno b) Trestného zákona v znení zákona č. 214/2019 Z.z. s poukazom na ustanovenie § 138 písmeno b) Trestného zákona v znení zákona č. 214/2019 Z.z.

Obžalovaná A. B. (ďalej len „obžalovaná“) sa po riadne a včas doručenom predvolaní na hlavné pojednávanie nedostavila, svoju neúčast' nijakým spôsobom neospravedlnila, ani nepožiadala o odročenie hlavného pojednávania, či nevyslovila, že by chcela byť na hlavnom pojednávaní prítomná. Za splnenia zákonných podmienok uvedených v ustanovení § 252 Trestného poriadku súd vykonal hlavné pojednávanie v jej neprítomnosti, za prítomnosti obhajcu obžalovanej, a postupom podľa § 258 odsek 4 Trestného poriadku prečítal jej výpoveď z prípravného konania, v ktorej po zákonom poučení uviedla, že si je vedomá toho, že neplatila výživné, konanie oľutovala, aj to chcela uhradiť, ale nevedela na aký účet ani číslo spisu. Nevie presnú výšku výživného, nejakú časť mal uhradiť jej otec F. G.. Bolo aj ťažké obdobie, keď nikde nepracovala, bola aj na ulici, pretĺkala sa životom. Aj keď pracovala, išlo len málo platené práce – pomocná sila v kuchyni, sanitárka v nemocnici. Deklarovala záujem dlh uhradiť, ak jej bude vyčíslený, keď bude mať peniaze. Syna od narodenia nevidela, nemá na neho žiadny kontakt.

Zo znaleckého posudku č. 40/2023 v spojení s dodatkom č. 90/2023 H. I. J., znalca z odboru zdravotníctvo, odvetvia psychiatria, vyplynulo, že obžalovaná v období spáchania skutku pravdepodobne mala forenzne významne znížené rozpoznávacie a ovládacie schopnosti, v dôsledku chronickej psychotickej poruchy, a konkrétne paranoidnej schizofrénie. Podľa znalca v súčasnej dobe nie je schopná adekvátne chápať zmysel trestného konania. V období spáchania skutku ovládacie a rozpoznávacie schopnosti obžalovanej boli pravdepodobne znížené. Znalec ďalej konštatoval, že obžalovaná je závislá od alkoholu, anamnesticky aj abúzu metamphetamine, opiátov, kanabinoïdov a LSD. Znalec navrhol uložiť obžalovanej ochranné psychiatrické a protialkoholické liečenie.

Súd postupom podľa § 269 Trestného poriadku oboznámil na vec sa vzťahujúce listinné dôkazy:

Z uznesenia Okresného súdu Zvolen sp. zn. 6Nt/3/2023 zo dňa 10.03.2023 vyplynulo, že obžalovanej bolo v inej trestnej veci uložené ústavné ochranné psychiatrické liečenie. Uznesením Okresného súdu Nitra sp. zn. 5Nt/25/2023 zo dňa 30.01.2024 bolo toto ochranné psychiatrické liečenie zmenené z ústavnej na ambulantnú formu.

Rozsudkom Okresného súdu Partizánske sp. zn. P 9/01 zo dňa 25.04.2002 bolo maloleté dieťa A.J. zverený do pestúnskej starostlivosti H. B. a obžalovaná ako matka dieťaťa bola zaviazaná na vyživovaciu povinnosť vo výške 150 Sk s účinnosťou od 01.04.2002.

Rozsudkom Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 10P 175/05 zo dňa 23.09.2005 bola obžalovaná ako matka dieťaťa zaviazaná platiť výživné vo výške 624 Sk mesačne od 01.07.2005.

Rozsudkom Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 10P/254/2006 zo dňa 19.09.2006 súd zmenil vyživovaciu povinnosť obžalovanej ako matky dieťaťa od 01.07.2006 na sumu 681 Sk.

Rozsudkom Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 7P/77/2007 zo dňa 22.10.2007 bola zvýšená vyživovacia povinnosť na sumu 702 Sk mesačne od 01.07.2007, zročné výživné od 01.07.2007 do 31.10.2007 vo výške 84 Sk súd uložil zaplatiť do 31.12.2007.

Rozsudkom Okresného súdu Partizánske sp. zn. 6P/7/2008 zo dňa 09.12.2008 v spojení s opravným uznesením súd zvýšil vyživovaciu povinnosť na sumu 738 Sk mesačne a do budúcnosti 30 % sumy životného minima, na účet ÚPSVaR Partizánske.

Z rodného listu vyplynulo, že dieťa A.J. sa narodil dňa XX.XX.XXXX, jeho otcom je H. B. nar. XX.XX.XXXX a matkou obžalovaná A. B., nar. XX.XX.XXXX.

Podľa správy K. F. J. H. F. I. L., M. zo dňa 13.01.2016 v danom období dieťa A.J. bol žiakom 9. triedy, dosahoval slabšie výsledky, písomné oznámenie o nepospievaní bolo doručené starej matke, tá sa triednych schôdzok v šk. roku 2015-2016 nezúčastnila.

Zo správy Exekútorského úradu H. A. N. O. zo dňa 07.09.2016 vyplynulo, že voči obžalovanej ako povinnej bolo začaté exekučné konanie dňa 30.09.2010 na základe návrhu oprávneného – ÚPSVaR Partizánske, na základe exekučného titulu – rozsudku sp. zn. 7P/77/2007 a rozsudku sp. zn. 10P/175/2005 Okresného súdu Topoľčany a rozsudku sp. zn. P 9/01 a sp. zn. 6P/7/2008 Okresného súdu Partizánske. Vymáhaný dlh k uvedenému dátumu predstavoval sumu 923,05 Eur, pričom v prospech oprávneného bola vymožená suma 464,50 Eur. Finančné prostriedky boli poukázané na účet oprávneného dňa 16.10.2013.

Podľa informácie Exekútorského úradu zo dňa 18.01.2024, v konaní voči povinnej začatom dňa 03.07.2014 je zostatok vymáhanej pohľadávky 929,66 Eur.

Podľa potvrdenia ZVJS zo dňa 20.09.2016 sa obžalovaná v období 28.07.2004 do 19.01.2006 nachádzala vo výkone trestu odňatia slobody pre odsúdenie Okresným súdom Topoľčany sp. zn. 1T/177/2004 a od 30.10.2009 do 08.11.2010 pre odsúdenie Okresným súdom Topoľčany sp. zn. 1T/91/2009 a ďalší trest pre odsúdenie Okresným súdom Topoľčany sp. zn. 1T/177/2004, bola zaradená do práce, nakoľko ústav neobdržal potvrdenie žiadosti o vykonávanie zrážok zo mzdy v prospech dieťaťa A.J., tieto sa nevykonávali.

Podľa správy z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany obžalovaná bola naposledy vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 28.01.2011 do 01.01.2012, dôvodom vyradenia bol odchod do členského štátu EÚ. Nepoberala dávku v hmotnej núdzi ani iné sociálne dávky vyplácané ÚPSVaR.

Zo správy Sociálnej poisťovne, pobočka Topoľčany zo dňa 30.08.2016 vyplývalo, že obžalovaná nie je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie, naposledy bola v evidencii vedená id 28.01.20101 do 01.01.2012, dôvodom vyradenia bol odchod do členského štátu EÚ na dlhšie ako 15 dní. Predtým bola v evidencii uchádzačov o zamestnanie 06.03.2009 – 29.10.2009 – vyradená z dôvodu nástupu do výkonu trestu, 20.01.2006 – 26.04.2006 – vyradená pre nespokojnosť, 28.09.2001 – 30.10.2002 – vyradená pre nespokojnosť s ÚPSVaR, poberala dávku v hmotnej núdzi 01.06.2009 – 31.10.2009, 01.01.2006 – 31.03.2006, 01.12.1999 – 31.12.2002. Podľa ďalších správ nie je evidovaná ako poberateľ nemocenských dávok ani ako poberateľ dôchodku.

Zo správy zamestnávateľa P. H., IČO: 40951383 vyplynulo, že obžalovaná pracovala u menovaného zamestnávateľa od 21.11.2007 do 30.11.2008 formou dohody o pracovnej činnosti, ako masérka. Vyživovaciu povinnosť si nenahlásila. Dohoda bola ukončená na vlastnú žiadosť obžalovanej.

Zo správy zamestnávateľa Q. O. spol. s r.o. mal súd preukázané, že obžalovaná u menovaného zamestnávateľa pracovala od 03.07.2008 do 06.10.2008 ako barmanka formou dohody o pracovnej činnosti. Vyživovaciu povinnosť si obžalovaná nenahlásila.

Zo správy zamestnávateľa J. N. J. vyplynulo, že obžalovaná pracovala u menovaného zamestnávateľa od 23.11.2010 do 04.12.2010, pracovný pomer bol ukončený v skúšobnej dobe.

Podľa správy zamestnávateľa E., J. obžalovaná bola u menovaného zamestnávateľa zamestnaná na základe dohody o vykonaní práce od 02.01.2012 do 28.04.2012, zrážky zo mzdy neboli nahlásené ani vykonávané.

Podľa správy zamestnávateľa M., J. obžalovaná bola u menovaného zamestnávateľa zamestnaná na základe dohody o vykonaní práce od 29.04.2012 do 29.09.2012, zrážky zo mzdy neboli nahlásené ani vykonávané.

Podľa správy zamestnávateľa C., J. obžalovaná bola u menovaného zamestnávateľa zamestnaná na základe dohody o vykonaní práce od 30.09.2012 do 14.10.2012, zrážky zo mzdy neboli nahlásené ani vykonávané.

Zo správy Okresného úradu Topoľčany bolo súdu preukázané, že obžalovaná požiadala dňa 30.11.2011 o vydanie živnostenského oprávnenia, ktoré jej nebolo vydané z dôvodu nesplnenia podmienky bezúhonnosti pre záznam v registri trestov.

Správou Daňového úradu Nitra bolo zistené, že obžalovaná nie je evidovaná v registri daňového úradu Nitra a nepodala daňové priznanie k dani z príjmov fyzickej osoby za zdaňovacie obdobie 2012-2016.

Podľa správy z Centrálného depozitára cenných papierov obžalovaná nemala a nemá účet majiteľa cenných papierov, nie je akcionár, nie je evidovaný žiadny prevod cenných papierov ani záložné právo k cenným papierom.

Zo správy Mesta Topoľčany o povesti vyplýva, že obžalovaná nemá záznam v evidencii priestupkov MsP Topoľčany. Na Komisii pre sociálne veci, bývanie a verejný poriadok MsZ v Topoľčanoch nebola riešená.

V centrálnej evidencii správnych deliktov a priestupkov má evidovaný priestupok z roku 2022 za drobnú krádež, za ktorú bola postihnutá blokovou pokutou neuhradenou na mieste.

Z odpisu z registra trestov mal súd preukázané, že obžalovaná bola doposiaľ súdne trestaná 5 krát - odsúdenie Okresným súdom Topoľčany sp. zn. 1T/177/2004, odsúdenie Okresným súdom Topoľčany sp. zn. 1T/91/2009 pre prečin krádeže. Ďalší záznam má za rozhodnutie Amtsgericht Düsseldorf sp. zn. 20 Js 236/14 120 Cs 726/14 zo dňa 19.11.2014. Naposledy bola odsúdená trestným rozkazom Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 0T/102/2022 pre prečin krádeže, trest vykonala 03.06.2023.

Naposledy vykonala trest uložený jej trestným rozkazom Okresného súdu Revúca sp. zn. OT/38/2022 pre prečin krádeže, trest vykonala 30.09.2023.

Z vykonaného dokazovania mal súd za jednoznačne preukázané, že skutok sa stal, má znaky žalovaného trestného činu, a že tento skutok spáchala zavinene obžalovaná, ktorá svojim konaním naplnil všetky zákonné znaky skutkovej podstaty prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 odsek 3 Trestného zákona, keď sa najmenej tri mesiace v období dvoch rokov úmyselne vyhýbala plneniu svojej zákonnej povinnosti vyživovať iného a spáchala čin závažnejším spôsobom konania – po dlhší čas.

Súd poznamenáva, že osoba, ktorá má vyživovaciu povinnosť, musí využiť všetky možnosti, aby si svoju povinnosť splnila (riadne a včas) bez ohľadu na to, či mu jeho aktuálna životná situácia umožňuje platiť výživné v takom rozsahu, ako sa vychádzalo pri určení vyživovacej povinnosti. Povinnosť obžalovanej vyživovať maloleté dieťa vyplývala nielen zo Zákona o rodine, z ustanovení o vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu (plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť), ale táto jej bola určená aj rozsudkami Okresného súdu Partizánske a rozsudkami Okresného súdu Topoľčany.

Chráneným objektom v prípade trestného činu zanedbania povinnej výživy je nárok na výživu nezaopatreného dieťaťa vyplývajúci priamo zo zákona a protiprávnym konaním ohrozujúcim chránený objekt je neplnenie vyživovacej povinnosti, trestne zodpovedným subjektom je osoba povinná poskytovať peňažné plnenie a zaopatrovať tak oprávnenú osobu.

Protiprávne konanie obžalovanej spočívalo v tom, že oprávnenej osobe neposkytla včas a riadne to, čo bolo obsahom jej vyživovacej povinnosti, ktorá bola určená právoplatným rozhodnutím súdu.

Úmyselné konanie obžalovanej bolo možné odvodiť jednak z vedomosti obžalovanej o tom, že je povinná platiť výživné, ale aj z nerešpektovania tejto povinnosti, keďže vyživovaciu povinnosť si neplnila riadne (v súdom určenej výške) a včas. Takýto postoj a konanie matky, ktorá si neplní svoju základnú zákonnú povinnosť, je nielen v rozpore so zákonom, ale aj so základnými pravidlami morálky.

Z hľadiska zavinenia vyhodnotil súd konanie obžalovanej podľa § 15 písmeno a) Trestného zákona, teda že konala v priamom úmysle, kedy vedela, že môže svojim konaním porušiť a ohroziť záujem chránený zákonom a zároveň tento chránený záujem (objekt) chcela porušiť a ohroziť (jednota vedomosti a vôle).

Pri úvahách o druhu a výmere trestu postupoval súd v zmysle ustanovení § 34 odsek 1 až odsek 4 Trestného zákona, pričom bral do úvahy spôsob spáchania trestného činu, jeho následok, zavinenie, pohnútku, prítiažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti, osobu páchatel'a a možnosť jeho nápravy.

Súd pri ukladaní trestu prihliadol u obžalovanej na jej osobné pomery, aj na zistenie, že táto sa k svojmu konaniu priznala a konanie oľutovala, čo súdu umožnilo prihliadnuť na poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písmeno l) Trestného zákona. Zároveň však obžalovanej prítiažilo, že pred spáchaním skutku bola odsúdená pre iný trestný čin – okolnosť podľa § 37 písmeno m) Trestného zákona.

Zákonom stanovená trestná sadzba bola jednoznačne daná ustanovením § 207 odsek 3 Trestného zákona (trestná sadzba v znení zákona č. 214/2019 Z. z. a v aktuálnom znení, pri zohľadnení ustanovenia § 2 odsek 2 Trestného zákona, je rovnaká).

Súd však u obžalovanej vzhliadol skutočnosti odôvodňujúce mimoriadne zníženie trestu pod zákonom stanovenú trestnú sadzbu.

Zo záverov znaleckého posudku vyplynulo, že v čase spáchania skutku mala obžalovaná pravdepodobne forenzne významne znížené ovládacie a rozpoznávacie schopnosti, pravdepodobne trpela psychotickou poruchou – paranoidnou schizofréniou. Znalcom zistené pravdepodobné zníženie ovládacích a rozpoznávacích schopností u obžalovanej v čase spáchania skutku možno charakterizovať ako jeho zmenšenú príčetnosť, ktorá v zásadne nevylučuje trestnú zodpovednosť obžalovanej a nemá vplyv ani na existenciu jej trestnej zodpovednosti za stíhané konanie, ale voči obžalovanej odôvodňuje osobitný postup vo vzťahu k jej trestaniu. U obžalovanej tak bol naplnený dôvod pre mimoriadne zníženie trestu v súlade s ustanovením § 39 odsek 2 písmeno c) Trestného zákona, tým, že spáchala uvedený čin s vysokou pravdepodobnosťou v stave zmenšenej príčetnosti.

Keďže trestný čin spáchala skôr, ako bol súdom prvého stupňa vyhlásený odsudzujúci trestný rozkaz za iný jej trestný čin, a to v konaní vedenom Okresným súdom Revúca sp. zn. OT/38/2022 - trestný rozkaz zo dňa 30.08.2022, doručený dňa 30.08.2022 a právoplatný dňa 30.08.2022, súd postupom § 42 odsek 1 Trestného zákona postupom podľa § 41 odsek 1 Trestného zákona ukladal obžalovanej súhrnný

trest. Súd pri ukladaní trestu preto zohľadňoval aj skutok, ktorý spáchala v súhrne k prejednávánemu trestnému činu – prečin krádeže podľa § 212 odsek 1 písmeno g) Trestného zákona.

Berúc do úvahy vyššie uvedené úvahy a okolnosti súd obžalovanej uložil trest odňatia slobody v trvaní 1 rok za súčasného rozhodnutia o podmienenom odklade jeho výkonu so stanovením skúšobnej doby v trvaní 1 rok, na samej spodnej hranici 1 rok. Takto uložený trest zároveň pôsobí ako generálna prevencia smerujúca voči ostatným členom občianskej spoločnosti, že obdobné konanie nie je ospravedlniteľné a tolerovateľné.

Súd podľa § 73 odsek 2 písmeno a), písmeno d) Trestného zákona uložil obžalovanej ochranné protialkoholické liečenie z dôvodu závislosti od alkoholu, pričom liečenie obžalovaná vykoná ambulantnou formou.

S poukazom na všetky vyššie uvedené skutočnosti bolo rozhodnuté tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

37T/8/2024

2

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie na súde, proti ktorého rozsudku smeruje (Okresný súd Nitra), a to do 15 (pätnásť) dní odo dňa oznámenia rozsudku. O odvolaní rozhoduje Krajský súd v Nitre. Oznámením rozsudku je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba rozsudok doručiť. Ak sa rozsudok vyhlásil v neprítomnosti takejto osoby, oznámením je až doručenie rozsudku. V písomne podanom odvolaní treba uviesť, proti ktorým výrokom smeruje a či smeruje aj proti konaniu, ktoré rozsudku predchádzalo. Odvolanie musí byť odôvodnené tak, aby bolo zrejmé, v ktorej časti sa rozsudok napáda a aké chyby sa vytýkajú rozsudku alebo konaniu, ktoré rozsudku predchádzalo. Odvolanie možno oprieť o nové skutočnosti a dôkazy. Právo podať odvolanie nemá ten, kto sa tohto práva výslovne vzdal.